

dk

Greve Magnus Stenbock
Herrborum
614 98 SANKT ANNA

Bildande av Herrborums naturreservat i Söderköpings kommun samt fastställande av skötselplan för naturreservatet

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4§ miljöbalken området som avgränsats på, till beslutet, bifogad karta som naturreservat.

Naturreservatets namn ska vara Herrborums naturreservat.

Syfte

Syftet med reservatet är att bevara och utveckla löv- och barrnatureskogar, betade skogar samt ogödslade öppna hagmarker, strandängar och ekhagmarker liksom andra särpräglade biotoper, med innehåll av alla de komponenter som är viktiga för överlevnaden av hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter. Syftet med skötselåtgärderna är att förbättra livsbetingelserna för dessa arter och andra för natureskogen, hagmarkerna och övriga biotoper karaktäristiska arter. Naturreservatet skall under stort hänsynstagande till flora och fauna vara tillgängligt för det rörliga friluftslivet och för vetenskaplig forskning.

Föreskrifter

För att trygga syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5-6§ och 30§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter skall gälla för området.

A Inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastigheten inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla att

1. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning;
2. uppföra byggnad eller annan anläggning;

3. anlägga eller bredda väg;
4. anlägga campingplats eller uppställningsplats för fordon;
5. anordna upplag;
6. anordna motor- eller skyttebana för övning eller tävling;
7. ändra florans eller faunans sammansättning genom införande av för området nya arter;
8. gräva upp växter;
9. tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel;
10. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel;
11. tillföra kalk eller andra mineralämnen;
12. avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd, med undantag för att befintliga starkströms- och teleledningsgator enligt servitut får röjas och att den nuvarande generationen granskog i det område som är markerat "granplantering" på bifogade beslutskarta får brukas fram till slutavverkning och slutavverkas;
13. ta bort eller upparbeta dött träd, vindfälle eller gren;
14. igenfylla håligheter eller på annat sätt påverka ihåliga eller gamla träd;
15. framföra fordon, förutom i samband med reservatsskötseln;
16. uppföra mast, vindkraftverk, eller att uppföra luft- eller markledning;
17. samla kryptogamer eller ryggradslösa djur.

B Markägares och annan sakägares skyldighet att tåla intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande åtgärder vidtas inom reservatet.

1. Utmärkning och information om reservatet;
2. iordningställande av anordningar för friluftslivet som anges i skötselplan;
3. skötsel av betesmarker innefattande bl a betesdrift och uppsättande och underhåll av stängsel. Föreskriften gäller endast om skötseln ej ombesörjs enligt skötselplan genom sakägares försorg;

4. andra naturvårdsinriktade åtgärder enligt skötselplan, innefattande erforderliga röjningsåtgärder, frihugning av träd enligt skötselplan, punkt 1.3 i plandelen, utan ytterligare ersättning. Vid skötselåtgärder där gagnvirke avverkas och virket ska tas bort från området, tillfaller eventuella nettointäkter reservatsförvaltaren. Det sistnämnda gäller inte brukande och slutavverkning av den nuvarande generationen granskog i det område som är markerat ”granplantering” på bifogad beslutskarta, där intäkter fram t.o.m. slutavverkning tillfaller markägaren.

C Allmänhetens rätt att färdas och vistas i reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon eller cykel;
2. tälta eller ställa upp husvagn;
3. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur;
4. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
5. plocka växter eller växtdelar med undantag för bär och matsvamp;
6. på ett störande sätt utnyttja radio, bandspelare, musikinstrument eller dylikt;
7. störa djurlivet genom att klättra i boträd eller samla ryggradslösa djur;
8. samla kryptogamer eller ryggradslösa djur;
9. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, spränga, gräva, rista, hacka eller måla;
10. göra upp eld.

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

11. anordna tävlingar eller bedriva lägerverksamhet;
12. utföra sådan vetenskaplig undersökning som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet.

Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för förvaltaren att genomföra eller upphandla den skötsel eller uppföljning som ska genomföras enligt till beslutet hörande skötselplan. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för jakträttsinnehavaren att uttransportera fällt vilt inom området med järnhäst eller likande mindre fordon.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder mot att framföra fordon på och underhålla; den nya landsvägen, den gamla landsvägen, vägen från den gamla landsvägen till säteriet, vägen från den gamla landsvägen via Källarstugan till säteriets ladugård,

vägen mellan Evedal och Källarstugan samt vägen från den gamla landsvägen till Ringsborg. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för nyttjanderättsinnehavarna att nyttja båtplatserna belägna utanför reservatet vid Kappelviken att framföra fordon på de på reservatskartan med streckning (ej prickning) markerade vägarna öster om *M* i *HERRBORUM* och hålla dessa vägar i befintligt skick. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder mot att framföra jordbruksfordon på jordbrukets bruksvägar och hålla dessa i befintligt skick.

Skötselplan

Med stöd av 3§ förordning (SFS 1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen en till beslutet hörande skötselplan.

Skötselplanen gäller utan tidsbegränsning, dock kan en omprövning ske om särskilt behov uppstår och då i samförstånd med markägaren. Sådant behov skall anmälas av naturvårdsförvaltaren. Naturvårdsförvaltaren skall även göra en översyn vart tionde år. Skötselplanen för Herrborums naturreservat har upprättats av Länsstyrelsen.

Ärendets handläggning

På grund av området mycket höga naturvärden som bl a dokumenterats i samband Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering har Länsstyrelsen funnit det angeläget att området får ett varaktigt och lagligt skydd. Markägaren tog kontakt med Länsstyrelsen för diskussioner om ett eventuellt skydd av området. Frågan om bildande av naturreservat aktualiserades 1997 i samband med att området pekades ut som ett objekt i EU:s nätverk av skyddade områden, Natura 2000. I samband med förberedelser för reservatsbildandet befanns ytterligare områden ha mycket höga naturvärden och reservatsområdet utökades väsentligt.

Efter värdering och förhandling med markägaren samt utbetalning av ekonomisk ersättning från Naturvårdsverket remitterade Länsstyrelsen förslag till beslut och skötselplan till markägaren greve Magnus Stenbock, arrendator Arnold Karlsson, Söderköpings kommun, Naturvårdsverket, Skogsvårdsstyrelsen, Naturskyddsföreningens Söderköpingskrets, Telia AB och Vägverket. Yttrande inkom från Söderköpings kommun och Naturvårdsverket vilka inte hade något att erinra mot förslagen.

Skäl för beslutet

Merparten av området utgörs av mycket värdefulla löv- och barrnaturskogar, betade barrskogar samt ogödslade öppna hagmarker, strandängar och ekhagmarker. Många mycket gamla träd, särskilt tallar och ekar, och en stor mängd död ved förekommer. En stor mångfald av växter, djur och svampar knutna till gamla träd och död ved finns, bl a rödlistade arter av lavar och insekter. Området har höga botaniska, ornitologiska och entomologiska värden.

Delar av området ligger inom Östergötlands skärgård som är av riksintresse enligt 4 kap 2§ miljöbalken för naturvård (NE68) resp. friluftsliv (FE7) enligt 3 kap 6§ samma lag. En del av området är utpekad i Länsstyrelsens naturvårdsplan 1983: Söderköpings kommun nr N 31, Naturvärdesklass 3.

Området utgörs till stor del av de i EU:s ekologiska nätverk Natura 2000 ingående habitaterna "Trädklädda betesmarker av fennoskandisk typ" (9070), "Ek-

2000-10-27

2310-12368-99
0582-221

avenbokskog av buskstjärnblommetyp” (9160), ”Artrika torra-friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ” (6270), ”Västlig taiga” (9010), ”Havsstrandängar av Östersjötyp” (1630) och ”Lövsumpskogar av fennoskandisk typ” (9080) varav de fyra sistnämnda är prioriterade habitat.

Mot bakgrund av det anförda föreligger starka skäl att som naturreservat skydda området. En sådan åtgärd måste anses förenlig med miljöbalkens mål och allmänna hänsynsregler. Länsstyrelsen finner vidare att en sådan avvägning som avses i 5§ förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. ger vid handen att åtgärden att förklara området som naturreservat går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser. Den gällande kommunala översiktsplanen (Översiktsplan för Söderköpings kommun, antagen 1990-06-13) anger en zon utmed väg 210 markerad som ”vägområde utmed befintlig väg”. För övrigt anges inga särskilda förslag eller åtgärder för den berörda vägsträckan. Länsstyrelsen bedömer att, då reservatet inte inkräktar på normal drift och underhåll av vägen, att beslutet också får anses förenligt med den kommunala översiktsplanen.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3 (formulär 115, Miljödepartementet).

I den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket Länsstyrelsen i plenum fattat beslut, har förutom föredraganden deltagit länsrådet Magnus Holgersson, avdelningsdirektör Jan Persson, länsassessor Jan Kaller, förste antikvarie Jan Eriksson, avdelningsdirektör Sten Persson och avdelningsdirektör Sverker Kärrsgård. I styrelsens beslut deltog landshövdingen och ledamöterna Anders Senestad, Sven E Andersson, Lars Wallin, Cecilia Ambjörn och Sven Eric Nilsson samt suppleanterna Britt Olauson, Ulf Lindh, Fredrik Björkman, Stefan Hagfeldt, Jörgen Oskarsson, Margareta Borggren, Elisabeth Edlund och Maria Forsell.

Björn Eriksson
Landshövding

Tommy Ek
Byrådirektör

Bilagor

1. Karta över Herrborums naturreservat
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

akten (naturreservatsdossier)

Kopia till

Naturvårdsverket
Söderköpings kommun
Skogsvårdsstyrelsen
Reservatsförvaltaren, Bo Gustafsson
Lantmäteriet, Linköping
Länets författningssamling
Objektsregistret
Tidningskungörelse
Naturskyddsföreningens lokalkrets i Söderköping